

ผลการดำเนินงานเฝ้าระวังป้องกันและลดอุบัติเหตุจราจรทางถนน จังหวัดพะเยา ประจำเดือน มิถุนายน 2561

การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนจากระบบรายงานข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บ (IsOnline) กระทรวงสาธารณสุข รวมทั้งจากการวิเคราะห์ข้อมูลการเสียชีวิต (ข้อมูล 3 ฐาน) ประกอบด้วย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา สถานีตำรวจภูธรจังหวัดพะเยา และบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ ช่วงระหว่างวันที่ 1 มิถุนายน ถึง 30 มิถุนายน 2561 พบว่า มีการเกิดอุบัติเหตุทางถนนทั้งหมด จำนวน 65 ครั้ง ผู้บาดเจ็บ 64 ราย ผู้เสียชีวิต 9 ราย โดยผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตที่ได้รับบริการด้านการแพทย์ฉุกเฉิน ทั้งหมดจำนวน 51 ราย (ร้อยละ 69.86) (ตารางที่ 7)

ด้านบุคคล (ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต)

1. ผู้บาดเจ็บจำนวน 64 ราย แบ่งเป็นชาย 38 รายและหญิง 26 ราย ส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 10 - 19 ปี จำนวน 19 ราย (ร้อยละ 29.69) รองลงมาคือ ช่วงอายุ 20 - 29 ปี เท่ากันกับช่วงอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 12 ราย (ร้อยละ 18.75)
2. ผู้เสียชีวิตทั้งหมด 9 ราย แบ่งเป็นชาย 8 รายและหญิง 1 ราย ช่วงอายุเสียชีวิตมากที่สุดคือ 40 - 49 ปี จำนวน 3 ราย (ร้อยละ 30.00) เท่ากันกับช่วงอายุ 50 - 59 ปีจำนวน 3 ราย (ร้อยละ 33.33)

ด้านเวลา (ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิต)

1. ช่วงเวลาที่ได้รับอุบัติเหตุและบาดเจ็บมากที่สุดคือ 12.00-15.59 น. จำนวน 20 ราย (ร้อยละ 31.25) รองลงมาคือ 08.00 - 11.59 น. จำนวน 19 ราย (ร้อยละ 29.69)
2. ช่วงเวลาที่ได้รับอุบัติเหตุและเสียชีวิตมากที่สุดคือ 04.00 - 07.59 น. จำนวน 5 ราย (ร้อยละ 55.56) รองลงมาคือ 16.00 - 19.59 น. จำนวน 3 ราย (ร้อยละ 33.33)

ด้านพาหนะและพฤติกรรมเสี่ยง

ผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่เกิดอุบัติเหตุโดยรถจักรยานยนต์ รวมทั้งหมด 52 ราย (ร้อยละ 71.23) รองลงมาคือจักรยานและสามล้อ ทั้งหมด 12 ราย (ร้อยละ 16.44)

โดยผู้ที่ขับขี่รถจักรยานยนต์และผู้โดยสารส่วนใหญ่มีพฤติกรรมไม่สวมหมวกนิรภัยที่ร้อยละ 84.91 และไม่คาดเข็มขัดนิรภัยที่ร้อยละ 36.36 นอกจากนี้ยังพบว่าจำนวน 20 ราย (ร้อยละ 31.25) จากผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตทั้งหมด มีพฤติกรรมการดื่มเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์

ด้านสถานที่

อำเภอที่มีจำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุมากที่สุดคือ อำเภอดอกคำใต้ (20 ครั้ง) และรองลงมา ได้แก่ อำเภอเมืองพะเยา (19 ครั้ง) อำเภอเชียงคำ (10 ครั้ง) อำเภอจุน (8 ครั้ง) อำเภอแม่ใจ (4 ครั้ง) อำเภอภูซาง (2 ครั้ง) และอำเภอภูพานยาวเท่ากันกับอำเภอปง (1 ครั้ง) ตามลำดับ

สรุปผลและข้อสังเกต

อุบัติเหตุช่วงเดือนมิถุนายน ผู้บาดเจ็บและเสียชีวิตส่วนใหญ่ยังคงเป็นเพศชายมากกว่าเพศหญิง โดยผู้บาดเจ็บส่วนใหญ่อยู่ในช่วงอายุ 10 – 29 ปี แต่ผู้เสียชีวิตยังคงใกล้เคียงกับเดือนอื่น คือ อยู่ในช่วง 40 – 59 ปี หรือในช่วงวัยทำงานเป็นต้นไป และข้อแตกต่างของเดือนมิถุนายน ได้แก่ ช่วงเวลาการเกิดอุบัติเหตุที่เกิดมากในช่วงเวลาปกติ คือ 08.00-15.59 น. เมื่อสังเกตช่วงอายุ ช่วงเวลา และเหตุการณ์การเปิดภาคเรียนของโรงเรียนต่างๆ ที่มีความสัมพันธ์กัน แสดงให้เห็นว่าการเปิดภาคเรียนเป็นปัจจัยหนึ่งในการเพิ่มขึ้นของสถิติอุบัติเหตุจราจรทางถนน ในช่วงเดือนมิถุนายน ดังนั้นในช่วงเวลาดังกล่าวควรมีการเฝ้าระวังการเกิดอุบัติเหตุในกลุ่มวัยเรียนเป็นสำคัญ ควบคู่ไปกับการบังคับใช้กฎหมายตามช่วงเวลาปกติ

ข้อมูลผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรทางถนน

แหล่งที่มาของข้อมูลผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต คือ การบันทึกข้อมูลเฝ้าระวังการบาดเจ็บของโรงพยาบาลทุกแห่ง โดยโปรแกรมสำเร็จรูปและข้อมูลผู้เสียชีวิตจากการบูรณาการข้อมูล 3 ฐาน ประกอบด้วย สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดพะเยา สถานีตำรวจภูธรจังหวัดพะเยาและบริษัทกลางคุ้มครองผู้ประสบภัยจากรถ และตามเกณฑ์ของศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนนผู้บาดเจ็บ นับเฉพาะผู้ที่ Admit และ Refer เท่านั้น

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนการเกิดอุบัติเหตุ จำนวนผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจรทางถนน

จำนวน (ครั้ง)	ผู้บาดเจ็บ (64 ราย)		ผู้เสียชีวิต (9 ราย)	
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
65	38	26	8	1

ตารางที่ 2 แสดงจำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุ ผู้บาดเจ็บ ผู้เสียชีวิตและอัตราการตาย จำแนกตามสถานที่เกิดเหตุ

สถานที่เกิดเหตุ	จำนวนครั้งการเกิดอุบัติเหตุ (ครั้ง)	บาดเจ็บ (ราย)	เสียชีวิต (ราย)	จำนวนประชากร	อัตราการตายต่อประชากรแสนคน	อัตราการตายต่อประชากรแสนคน (สะสม)
เมืองพะเยา	19	16	4	122,523	3.26	31.01
จุน	8	8	-	49,999	-	14.00
เชียงคำ	10	10	-	77,165	-	27.21
เชียงม่วน	-	-	-	18,958	-	-
ดอกคำใต้	20	23	3	70,016	15.82	20.00
ปง	1	1	-	52,910	-	17.01
แม่ใจ	4	4	-	34,051	-	14.68
กุซาง	2	2	1	32,264	3.10	6.20
ภูกามยาว	1	-	1	21,302	4.69	18.78
รวม	65	64	9	479,188	1.88	20.87

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต จำแนกตามช่วงอายุ

ช่วงอายุ	บาดเจ็บ (ราย)	ร้อยละ	เสียชีวิต (ราย)	ร้อยละ
0 – 9 ปี	-	-	-	-
10 – 19 ปี	19	29.69	1	11.11
20 – 29 ปี	12	18.75	1	11.11
30 – 39 ปี	7	10.94	1	11.11
40 – 49 ปี	6	9.38	3	33.33
50 – 59 ปี	8	12.50	3	33.33
60 ปี ขึ้นไป	12	18.75	-	-
รวม	64	100.00	9	100.00

ตารางที่ 4 แสดงจำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต จำแนกตามช่วงเวลาเกิดเหตุ

ช่วงเวลาที่เกิดเหตุ	บาดเจ็บ (ราย)	ร้อยละ	เสียชีวิต (ราย)	ร้อยละ
00.00-03.59 น.	12	18.75	-	-
04.00-07.59 น.	6	9.38	5	55.56
08.00-11.59 น.	19	29.69	-	-
12.00-15.59 น.	20	31.25	1	11.11
16.00-19.59 น.	5	7.81	3	33.33
20.00-23.59 น.	2	3.13	-	-
รวม	64	100.00	9	100.00

ตารางที่ 5 แสดงจำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต จำแนกตามพาหนะที่เกิดเหตุ

พาหนะ	บาดเจ็บ (ราย)	ร้อยละ	เสียชีวิต (ราย)	ร้อยละ
จักรยานและสามล้อ	12	18.75	-	-
จักรยานยนต์	46	71.88	6	66.67
รถยนต์ (แก๋ง, ปิคอัพ, รถตู้)	5	7.81	3	33.33
ไม่ขับขี่ยานพาหนะ	1	1.56	-	-
รวม	64	100.00	9	100.00

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต จำแนกตามสถานะขับขี่

สถานะ	บาดเจ็บ (ราย)	ร้อยละ	เสียชีวิต (ราย)	ร้อยละ
คนเดินเท้า	1	1.56	-	-
ผู้ขับขี่	52	81.25	9	100.00
ผู้โดยสาร	11	17.19	-	-
รวม	64	100.00	9	100.00

ตารางที่ 7 แสดงจำนวนและร้อยละผู้บาดเจ็บและผู้เสียชีวิต จำแนกตามการนำส่งโรงพยาบาล ณ จุดเกิดเหตุ

นำส่งโดย	บาดเจ็บ (ราย)	ร้อยละ	เสียชีวิต (ราย)	ร้อยละ
ไม่มีผู้นำส่ง	8	12.50	-	-
ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินระดับสูง (ALS)	7	10.94	2	22.22
ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินระดับพื้นฐาน (BLS)	13	20.31	6	66.67
ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น (FR)	22	34.38	1	11.11
ญาติ/ผู้เห็นเหตุการณ์	14	21.88	-	-
รวม	64	100.00	9	100.00

ตารางที่ 8 แสดงจำนวนผู้เสียชีวิตจากการบูรณาการข้อมูล 3 ฐาน ประจำปีงบประมาณ 2561 จำแนกรายเดือน

หน่วยงาน	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	รวม
	60	60	60	61	61	61	61	61	61	61	61	61	
สาธารณสุข	6	4	8	4	7	6	5	6	4	-	-	-	50
ตำรวจ	10	5	7	5	10	10	5	3	8	-	-	-	63
บริษัทกลางฯ	8	9	10	5	5	10	4	9	5	-	-	-	65
บูรณาการ 3 ฐาน	15	11	16	7	12	12	8	10	9	-	-	-	100

ตารางที่ 9 แสดงจำนวนผู้เสียชีวิต จำแนกตามจุดที่เสียชีวิต ประจำปีงบประมาณ 2561 จำแนกรายเดือน

ประเภท	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	รวม
	60	60	60	61	61	61	61	61	61	61	61	61	
ณ จุดเกิดเหตุ	8	2	8	1	8	8	3	7	4	-	-	-	49
แผนกฉุกเฉิน (ER)	7	7	3	4	4	4	4	3	4	-	-	-	40
แผนกผู้ป่วยใน (WARD)	-	2	3	2	-	-	1	-	1	-	-	-	9
ไม่ทราบ	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	2
รวม	15	11	16	7	12	12	8	10	9	-	-	-	100

ข้อมูลพฤติกรรมเสี่ยง

ตารางที่ 10 แสดงจำนวนผู้บาดเจ็บที่มีพฤติกรรมในการใช้เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ การคาดเข็มขัดนิรภัยและ การสวมหมวกนิรภัย (นับเฉพาะผู้บาดเจ็บ (Admit,Refer))

พฤติกรรม	เครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ (ราย)	ร้อยละ	เข็มขัดนิรภัย (ราย)	ร้อยละ	หมวกนิรภัย (ราย)	ร้อยละ
ไม่ใช้	36	56.25	4	36.36	45	84.91
ใช้	20	31.25	7	63.64	8	15.09
ไม่ทราบ	8	12.50	-	-	-	-

สรุปอัตราตายจากอุบัติเหตุจราจรทางถนน

อัตราตายจากอุบัติเหตุจราจรทางถนน (สะสม ตุลาคม – มิถุนายน 2561) รวม 20.87 ต่อแสนประชากร และสามารถจัดลำดับอำเภอที่มีอัตราการเสียชีวิตมาก – น้อยที่สุด ได้ดังนี้

ลำดับ	อำเภอ	อัตราต่อแสนประชากร	ต่อแสนประชากร
1	เมืองพะเยา	31.01	ต่อแสนประชากร
2	เชียงคำ	27.21	ต่อแสนประชากร
3	ดอกคำใต้	20.00	ต่อแสนประชากร
4	ภูกามยาว	18.78	ต่อแสนประชากร
5	ปง	17.01	ต่อแสนประชากร
6	แม่ใจ	14.68	ต่อแสนประชากร
7	จุน	14.00	ต่อแสนประชากร
8	ภูซาง	6.20	ต่อแสนประชากร
9	เชียงม่วน	0.00	ต่อแสนประชากร